

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE AUDITCOMMISSIE DORDRECHT D.D. 3 SEPTEMBER 2020

Voorzitter: dhr. De Looze
Griffiemedewerker: dhr. Bakker
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Polat (D66)
Dhr. Wisker (VSP)
Mevr. Van den Berg (PvdA)
Mevr. Van Eck (Beter Voor Dordt)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van der Net (VVD)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Hagoort, Dhr. Besseling, Dhr. Van Vliet

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Oké, welkom allemaal. Weer voor het eerst fysiek bij elkaar, na ruim een half jaar ongeveer. Ik denk dat het goed is om eerst even een rondje te doen. En dan begin ik aan mijn linkerhand.

De heer Hagoort: Gert Hagoort, ambtelijke ondersteuning.

De heer Van Vliet: Cor van Vliet, ambtelijke ondersteuning.

De heer Polat: Ahmet Polat, D66.

De heer Van der Net: John van der Net voor de VVD.

Mevrouw Van den Berg: Jacqueline van den Berg, PvdA.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Wisker: Ik zat nog te stoeien met mijn wachtwoord, het is nog niet helemaal gelukt. Jack Wisker, Verenigde Seniorenpartij.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Bakker: Haco Bakker, commissiegriffier.

De voorzitter: Oké, dan hebben we ook nog afmeldingen van de heer Oostenrijk en de heer Wringer. En ook van mijn eigen collega Jan-Willem Boersma, die kan ook er niet bij

zijn. En dan zijn er nog mededelingen? Nee. Kunt u instemmen met de agenda of zijn er nog andere dingen? Oké.

2. Vaststellen van het concept verslag en de besluitenlijst van 10 juni 2020

De voorzitter: Dan gaan we naar punt 2, vaststellen van het concept verslag en de besluitenlijst van 10 juni 2020. Kan dit verslag zo worden vastgesteld? Oké. Dan gaan we naar punt 3.

3. Vaststellen Bestuursrapportage 2020

De voorzitter: Vaststellen bestuursrapportage 2020. Dan gaan we nu het hebben over de kwaliteit van de BURAP. En Gert Hagort is hier om een toelichting te geven bij het stuk. Wil je dat eerst doen?

De heer Hagoort: Jawel, prima. Dank u wel, voorzitter. Heel kort, ik ben senior bij planning en control. De laatste keer dat ik in de commissie was om de kader stellende nota's. Nu vanuit een iets andere rol. Als coördinator ben je altijd in de gelukkige omstandigheid dat je overal een beetje van weet. Financieel de BURAP gemiddeld ietsje meer. En deze BURAP, dat is toch wel een aparte. Hij lijkt op het eerste oog redelijk straight financieel, maar er zit, nou een addertje onder het gras is het verkeerde woord, maar in eerste instantie ben je geneigd om alleen maar het topje van de ijsberg te zien. En ik denk dat het handig is, ik vind het ook belangrijk dat u dat ziet, dat in deze bestuursrapportage een duidelijke coronabijlage, de financiële effecten van corona, is opgenomen. En die gelaagdheid, daar neem ik u even in mee. En dat zit hem in het volgende. Het financieel resultaat van deze bestuursrapportage start eigenlijk in aanvang, dan zitten we ergens in november 2019, wanneer u die begroting vaststelt. Het saldo van baten en lasten, ik heb het er nog even bij gepakt. Deze 2,4 miljoen is een saldo van, schrik niet, 465 miljoen aan baten en 462,6 miljoen aan lasten. En die grote bedragen, die vindt u nergens in de bestuursrapportage meer terug. Want de bestuursrapportage gaat alleen saldo's. Deze 2,4 miljoen positief, daar gaat de verandering optreden. En ja, een snelle blik, deze bestuursrapportage laat een verslechtering zien middels deze componenten die hier aan de rechter zijde staan. Een verslechtering zien, we noemen dat ook wel het resultaat van de bestuursrapportage van min 1,1 miljoen. Waardoor dus deze begrotingsstand iets naar beneden wordt bijgesteld, 1,3 miljoen. Dat bedoelde ik te zeggen met: dit lijkt op het eerste oog heel overzichtelijk. En tegelijkertijd laat ik u dan ook zien dat dit nog maar het topje van de ijsberg is. Ik neem u mee naar de coronacrisis en de financiële huishouding Dordrecht. Dat staat er pal onder. En die bouwt een klein beetje op, want het is natuurlijk interessant om te zien wat in het lopende uitvoeringsjaar 2020 nu de coroneffecten op onze beleidsterreinen, op onze producten zijn. Deze is nog niet zo interessant. Dit is het resultaat van de jaarrekening 2019, pre coronatijdperk, maar vrij recent nog. Een resultaat van 4,9 miljoen vaststelde. En u heeft toen al vanuit de kadernota bespreking in de raad inzicht. Kijk, deze 2,4 miljoen liet ik net ook al zien. Dit is trouwens uit de begroting 2020, meerjarig. Hier gaat die wat negatiever. Deze 2,4 miljoen, hier zijn we voornamelijk voor. Bestuursrapportage saldo. Wat gebeurt er dan verder gedurende de periode? De concept kadernota is vastgesteld. De meerjarige reeks is verslechterd, dat

is allemaal voor de bestuursrapportage nog niet zo heel interessant. Ik laat wel eventjes zien dat bij de jaarstukken 2019 in het weerstandsvermogen een ratio van 1,7 werd vastgesteld met een risicoprofiel van 19 miljoen. Dat is belangrijk om in de gaten te houden, omdat in de kadernota, maar dadelijk ook in de bestuursrapportage moeten we het ook over onzekerheden gaan hebben die de coronacrisis met zich meebrengen. Dan de inschatting van de effecten van corona. Analoog aan de scenario's van het CPB hebben wij ambtelijk ook gekeken van: wat zijn nou in die eerste vijf maanden, wat zijn nou de minimale effecten, de harde effecten die we sowieso aan zien komen. Daarnaast hebben wij een zo genaamde maximaal effect. En dat moet u meer zien als van: wat als nou in de tweede helft van het jaar de volledige lockdown nog steeds in stand zou houden, hoe raakt dat de exploitatie van de stad? Deze vragen, diverse producten, een aantal zekerheidsmarges, tellen in totaal op. Vreemd genoeg tot nul, maar dat wil ik nuanceren. Want de nul komt tot stand doordat wij verwachten, dan praten we over juni voor de zomervakantie, dat al deze extra uitgaven gecompenseerd zouden worden door het Rijk. Die inschatting van 4,4 miljoen, het lijkt nu net of die daar toegerekend is, maar zo is het niet. Wij hebben echt ook wel in sterke overtuiging dat wij voor die minimale variant volledig gecompenseerd worden. Hij is zelfs nog behoedzaam ingestoken en hij is wellicht nog wat hoger. Deze maximale effecten, en dus de effecten waar je in het slechtste geval als de lock down volledig zou zijn, als stad nog volledig mee geconfronteerd wordt. Dus heel even terug. In de eerste instantie lijkt het alsof de bestuursrapportage alleen maar een resultaat van min 1,1 miljoen laat zien. En tegelijkertijd zit er ook voor 4,4 miljoen een effect wat bijgesteld wordt. Maar per saldo niets uitmaakt op de totale exploitatie, omdat die ook voor 4,4 miljoen gecompenseerd wordt. Vandaar de toelichting op het getal wat u misschien in eerste instantie niet kan plaatsen. Maar deze 5,5 miljoen, dat is een opbouw naar de 4,4 miljoen. En daarnaast de 1,1 miljoen, reguliere effecten noemen we dat hier, het saldo waarmee de begroting in ieder geval verslechtert.

De heer Van der Net: Voorzitter, mag ik eventueel. Dus het blijft nog steeds verwacht inderdaad. Maar jullie gaan ervanuit dat je het dusdanig hebt ingeschat wat jullie zeg maar hebben doorgegeven, dat dat ook betaald gaat worden. Is dat een goede vertaling of niet? Van het Rijk dan.

De heer Hagoort: Ja, in die eerste tranche rondom de exploitatie zien wij, die precieze bedragen zijn nog niet helemaal uit gekristalliseerd. Maar wij zien inderdaad de bedragen rondom de toekenning op parkeren, op toeristenbelasting, die hebben we wel goed in het zicht. En die komen aardig goed overeen met de inschatting die wij zelf hebben gemaakt ten aanzien van de verminderde parkeerinkomsten toeristenbelasting. Dat loopt goed in de pas.

De heer Van der Net: Dank, voorzitter. Als ik dan naar de tweede lijst kijk, dan zien we daar een negatief bedrag van 6,7 miljoen. En dat betekent dat het Rijk dat niet gaat compenseren? Even terug in de tijd. Wij hebben dit in juni opgesteld. We praten er in september over. En die tijdsplan, dat is even lastig. Tegelijkertijd hadden wij in juni alleen nog maar het zicht op die eerste tegemoetkoming. Nu hebben we daar niet zicht.

Maar het klopt als u zegt van: deze min 6,7 miljoen, daar staat nog geen compensatie tegenover op dat moment.

De heer Besseling: Voorzitter, misschien goed om daar nog een kleine toelichting op te geven. Het klopt wat mijn collega Hagoort zegt. We hebben natuurlijk nu ruim een week geleden nu een derde, het heet geen noodpakket meer van het Rijk, maar een steun en herstelpakket geloof ik. Dus die indicatie is ook anders. En wat je daarin ziet, je kan het niet helemaal met elkaar vergelijken. Want de inschatting die we hier hebben gemaakt is echt: wat zijn nou de effecten als er echt een tweede golf komt en opnieuw een nationale lockdown. Wat zou dan in het ergste geval het effect voor 2020 zijn voor de gemeente Dordrecht? Wij lijken niet in dat scenario te zitten.

De voorzitter: Even een interruptie.

De heer Van der Net: 777 miljoen. Dat is een heleboel geld. En hoeveel zal Dordrecht daarvan krijgen waarschijnlijk?

De heer Besseling: Ja, daar wilde ik naartoe gaan uiteindelijk. Die 777 miljoen, dat is een landelijk getal, waar je door de duim genomen als het gaat om bedragen voor Dordrecht vaak mee kan rekenen is een kleine 1% van het landelijke bedrag. Dat geldt voor de algemene uitkering en dat geldt ook vaak voor dit soort bedragen.

De heer Van der Net: Voorzitter, dus zeg maar 7. In ieder geval, 7 miljoen hebben we het over?

De heer Besseling: Ja, en dan zie je hier eigenlijk ook de bevestiging van in ieder geval de indicatie die ik gedurende het jaar steeds heb gekregen is dat, waar het Rijk zegt: in 2020 willen wij ervoor staan dat gemeenten er niet verder op achteruit gaan door de coronacrisis. Dat lijkt steeds gestamd te worden gedaan door het Rijk.

De heer De Looze: Maar 7 is toch meer dan vier? Of is dat dan ook voor het volgende jaar al?

De heer Besseling: Nee, de vier die we hebben gekregen, dat zit eigenlijk in die eerste twee pakketten al. Daar hebben we echt al een tegemoetkoming van gekregen. En dat was zoals mijn collega Hagort zei: dat komt behoorlijk overeen met die ingeschatte 4,4 miljoen tijdens de BURAP. We zien dat we in die derde tranche opnieuw waarschijnlijk een flink bedrag krijgen. Overigens met een kleine aanvulling. Dat is niet alleen corona gerelateerd. Daar zit ook een bedrag bij voor de verkiezingen die wij al moeten voorbereiden voor 2021. De landelijke verkiezingen.

De voorzitter: De heer Van der Net.

De heer Van der Net: Ik zit nooit in de auditcommissie. Ik ben rechten gaan studeren omdat ik niet kan rekenen. Maar ik hoor nu dat wij nog 7 miljoen krijgen van het Rijk. Die is hier niet in meegenomen. Kan je dat dan van die min 6 afstrepen dat je dan quitte loopt? Simpel rekensommetje toch.

De heer Besseling: Ik denk, mijn inschatting is dat we in 2020 er als gemeente Dordrecht, als gevolg van de coronacrisis, financieel er niet slechter van worden. Ook niet beter uiteraard, maar ook niet slechter.

De voorzitter: De heer Polat.

De heer Polat: Wij hebben 10 miljoen gereserveerd. Kan dat weer terug naar de algemene rekening?

De heer Hagoort: U moet even het verhaal afmaken dan. Nog een aanvulling, voor de duidelijkheid. Dit is dus een inschatting, maximaal gemaakt in de maand juni voor het jaar 2020. Het maatregelpakket wat nu afgeroepen wordt heeft ook nog een wat langere horizon. Dus het is ook een beetje lastig om die twee met elkaar te gaan vergelijken. Nou, om even af te ronden ga ik ook naar die 10 miljoen doen. Nou, in het slechtst geval, als die 6,8 miljoen zich zou manifesteren, en je zet dat af tegen het exploitatiesaldo wat wij nog hebben, de 1,3 miljoen. Dat is dus het resultaat waar je naar toe gaat. Dan zou in het doemscenario in 2020 je algemene reserve of je rekeningresultaat 5,5 miljoen worden. En dan de wisselwerking naar de algemene reserve en de verslechtering van je weerstandsvermogen. Nou, wij hebben gemeend met het opstellen van de kadernota, waarin die coronarisco's nog echt niet goed gecorrigeerd konden worden om daar een algemene ophoging van 10 miljoen te pakken. Daar hebben we redelijk aan de veilige kant gezeten. Straks bij de begroting krijgt u daar een nieuwe update van. En eigenlijk is dat het belangrijkste om gewoon die gelaagdheid te zien in de coronaeffecten. In eerste instantie voor de eerste periode, bij deze bestuursrapportage, neutraal. We weten nog niet wat er precies komen gaat. Tegelijkertijd ziet dat compensatiepakket er uit dat dat redelijk neutraal uit kan vallen. Dus het is even de vraag in hoeverre die 10 miljoen reservering die we hier gemaakt hebben uiteindelijk nodig zou zijn geweest. En dat inzicht krijgt u later bij de begroting inzichtelijk.

De voorzitter: De heer Van der Net. Ja, de heer Polat.

De heer Polat: Ja. Dank u, voorzitter. Dus die 10 miljoen is op dit moment niet zeker of we dat uit gaan geven. Dus het kan zijn dat we ook terug gaan storten naar de algemene reserve. Maar als ik dan zo kijk naar de hele opzet. Ons weerstandsratio is nu 1,7, die is teruggedaan naar 1. Moeten we in feite met het hele coronaeffect voor de begroting, voor alles wat wij bijvoorbeeld dit jaar en volgend jaar, kunnen we dat gewoon niet mee rekenen?

De heer Hagoort: Nee, ik nuanceer. U geeft aan dat het bedrag dan wel terug gestort kan worden. Zo werkt het niet. Het blijft er in zitten en het hoeft er niet uitgehaald te worden. Dat is meer de redeneerlijn. Nou kijk, uw vraag nog een keer, dan kan ik hem goed beantwoorden.

De heer Polat: Kijk, ons weerstandsratio was 1,7, dat is gewoon teruggedaan naar 1, omdat we gewoon er geld hebben uitgetrokken. We hebben gezegd van: 1 is ons limit, daar willen we natuurlijk boven zitten. Hoe gaan we gezien het feit dat corona weinig

effect zal hebben omdat we gecompenseerd worden. Hoe gaan we er voor zorgen dat wij dat weerstandsratio weer omhoog kunnen gaan trekken?

De heer Besseling: Allereerst, omhoog krijgen is geen vaststaand beleid. Wij hebben in ieder geval de taak om niet onder 1,0 te laten geraken. Dan dienen er compenserende maatregelen te zijn. Dus in die zin, een ratio boven of gelijk aan nul kunnen wij presenteren. We zijn niet uit per definitie op het verhogen van de ratio.

De heer Hagoort: Misschien een korte toelichting erbij. Het klopt inderdaad wat mijn collega aangeeft. Kijk, en je loopt hier een beetje over de verschillende jaarschijven heen. De bestuursrapportage gaat over 2020. We spreken nu ook al een beetje onder 2021. Als wij, en dat zult u in de begroting straks ook terug zien, willen aangeven is dat voor 2020, ik treed een beetje in herhaling, dat de verwachting is dat we daar als gemeente vanuit corona niet heel veel hoeven bijleggen. Voor 2021 is dat al wat onzekerder. Het Rijk heeft een derde steunpakket loopt tot halverwege 2021, dus het is ook wel de vraag wat een nieuw kabinet uiteindelijk richting gemeente structureel gaat doen. Onze insteek is dat wij het surplus boven de 1,0 die nog in het weerstandsvermogen zit, dat is een klein doorkijkje naar de begroting, dat wij adviseren dat u die niet al bestemd aan andere zaken. Omdat er rondom corona onder andere echt nog wel wat onzekerheden zitten of we in 2021 ook weer van alles gecompenseerd wordt.

De voorzitter: Ja, laatste vraag.

De heer Polat: Oké, in dat licht. We hebben natuurlijk gewoon een risicomodel wat gewoon gepasseerd is op de huidige situatie. Met corona zijn er gewoonweg veel onzekere parameters waar we gewoon geen rekening mee houden. Is het misschien niet tijd om ook aan ons risicomodel te werken, zodat we gewoon weer beter klaar zijn voor eventuele situaties?

De heer Besseling: Ons risicomodel, de manier waarop wij met risico's omgaan, hoe we die signaleren, kwantificeren. Daar is niets mis mee. Wij hebben een goed werkend risico management systeem. Dat neemt niet weg dat het wel op een goede manier gevuld moet worden. Dus als u aangeeft van: zou het niet handig zijn om een andere manier? Nou, die andere manier is niet per definitie nodig. Wij hebben een manier van risico kwantificeren. Een onderbouwing onder de aandacht wat bij risico's hoort, waar uw collega achter staat.

De voorzitter: Meneer Van der Net, aanvullend.

De heer Van der Net: Wat ik eigenlijk ook wel graag wil weten, of het verplicht is. Wie stelt dat je die keuze moet maken om er 10 miljoen bij te doen? Dat is dan gebaseerd, neem ik aan, op een risico indicatie. Maar die kan je ook heel conservatief doen natuurlijk. Je kunt elk risico uitsluiten. Maar zijn daar dan nog keuzes in mogelijk? Want wie maakt die keuze dat dat 10 miljoen moet zijn?

De voorzitter: De heer Besseling.

De heer Besseling: Het is misschien goed om daar kort nog iets over te zeggen. Nogmaals, ook een beetje richting de begroting die je over anderhalve maand ook uw kant op komt. Daar zult u zien dat we wat afscheid nemen van die grove tien miljoen die we een paar maanden geleden nog dachten. Dat zal een wat lager bedrag zijn. En daar zullen we ook zonder aan te kunnen geven dat voor ieder onderwerp een exact bedrag al in te schatten is. Zullen we wel de onderwerpen aangeven waarop wij verwachten dat er nog onzekerheid is in 2021, of we alles gecompenseerd krijgen door het Rijk. En dan hebben we het bijvoorbeeld over mogelijke toename van bijstandsuitkeringen, schuldhelpverlening, kosten rondom afvalinzameling en verwerking en rondom culturele voorzieningen. Dat zijn wel grote posten waarvan wij in 2021 op dit moment zien: het eerste halfjaar mogelijk wel, het tweede halfjaar zit echt nog wel wat onzekerheid op hoe aan de ene kant de crisis zich ontwikkelt en aan de andere kant het Rijk zicht opstelt.

De voorzitter: De heer Van der Net. En daarna ga ik door naar meneer Van der Meer.

De heer Van der Net: Maar u zegt net volgens mij van dat er een andere keuze wordt gemaakt, nu al. Dus die 10, die staat niet. En dan is natuurlijk de volgende vraag van: waar gaat het dadelijk dan naartoe? Welke keuze wordt daarin gemaakt, ook gewoon in geld.

De heer Besseling: Voorzitter, het blijft natuurlijk altijd een inschatting van het moment waarop de producten gemaakt worden. Het is al een paar maanden geleden. De inschatting zoals we hem nu ambtelijk maken, maar die ook nog het bestuurlijk proces in moet, is dat we die tien miljoen wat aan de hoge kant is, dat we mogelijk ergens rond de zes miljoen uitkomen. Waarbij we voor 2021 zeggen: dat is eigenlijk het surplus boven de 1,0, dat zou een bedrag zijn die je aan corona redelijk zou kunnen relateren.

De voorzitter: Oké, de heer Van der Meer dan.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik heb nog steeds een beetje moeite met die weerstandsratio. Het schijnt een heel belangrijk criterium te zijn, want we hebben een duidelijke grens. We willen niet onder de 1,0. Maar waar komt die 1,0 precies vandaan? De eerste vraag is: hoe zit het met de noemer? Welke reserves worden daar in meegenomen? Nou, dat zijn de algemene reserve en de reserve van het grondbedrijf. Dat is in feite een politieke keuze. Wij zouden ook kunnen kiezen om de nog niet bestemde delen van de Eneco gelden erbij in die noemer te zetten. En dan krijgen we een totaal ander plaatje. Dan wat de teller betreft, de risico's. Er is natuurlijk een risico management systeem. Ik begrijp inmiddels een klein beetje hoe dat werkt en hoe die inschatting van die risico's tot stand komt. Maar het blijkt dat vorig jaar corona daarin niet voorzien was en dat er nu een bedrag nu van 10 miljoen voorlopig voor gereserveerd is. Dat is dus een derde van de risico's. Dus kennelijk kunnen in die risico's op korte termijn nogal behoorlijke variaties zitten. De vraag: hoeveel neem je daarvoor? Nou, voor die 10 miljoen, het kan iets minder zijn en het kan iets meer zijn. Er komt soms meer geld binnen van het Rijk en soms minder geld van het Rijk. Corona kan zich anders ontwikkelen. Het kan ook veel erger worden dan de ambtenaren op dit moment inschatten. Dus mijn gevoel is, maar ik word graag geholpen. Mijn gevoel is dat zowel

de teller als de noemer van die weerstandsratio niet alleen heel onzeker is, maar bovendien van impliciete politieke keuzes afhankelijk is. En de vraag is dan van: wat is de informatiewaarde? Want daar zitten we hier voor, om de informatiewaarde te beoordelen, niet om het beleid te beoordelen. Wat is de informatie dan van dat getal, de waarde van dat getal.

De heer Besseling: Ik wil zeggen: hier kunnen we het de hele avond over hebben. Tegelijkertijd, dit is verankerd in de nota risico management en risico beheersing of weerstandsvermogen. Deze staat trouwens eind dit jaar, daar kom ik waarschijnlijk nog heel kort dadelijk even over te spreken. Ook de rol om herzien te worden. Maar hier zijn hele debatten over gevoerd, over de interpretatie van: wat neem je wel en niet meer in je weerstandsvermogen? Ook de manier van de hoogte van risico's, het is allemaal redelijk kader stellend opgenomen in de nota. Dus dat is even de vertrekbasis waar wij al jaren vanuit handelen. Dus vergt dat een nieuw gesprek met uw raad, dan prima. Dat lijkt me een hele goede zaak. Alleen dit is waar we nu uitvoering aan geven. En nogmaals, we doen niet heel veel anders dan kader stellend is afgesproken.

De heer Van der Meer: Dat begrijp ik. Ik begrijp de procedure wel waarlangs het tot stand komt. En dat zal best op besluiten in het verleden gebaseerd zijn. Maar als de vraag is die de voorzitter aan het begin van deze vergadering heeft gesteld van: wat is de informatieve kwaliteit van de BURAP en van dit soort informatie? Ja, dan tast ik eerlijk gezegd toch een beetje in het duister. Van wat betekent dit nu eigenlijk voor hoeveel zorgen wij ons moeten maken? Over hoe het met de financiën van de gemeente staat.

De heer Besseling: Misschien het laatste woord over risicoprofiel. Kijk, op een gegeven moment terwijl de bestuursrapportage wordt opgesteld, dan praten we over een maand of vier geleden. Dan merk je dat je tot een bedrag voor 2020 van zo tussen de 6 en de 7 miljoen met elkaar inschat wat het worst case scenario is. Als je dat dan doortrekt naar het jaar 2021, ook goed om je heen luistert naar andere 100 duizend plus gemeentes en wat nemen die. Sommige gemeentes heb ik gezien, die hebben heel fijnmazig alles onder het vergrootglas gelegd, tot minutieus alles berekend. Andere hebben inderdaad weer met de vinger ... Wij hebben op een gegeven moment inderdaad gedacht van: die 10 miljoen, een combinatie van we hebben 6,8 staan, we weten dat sommige posten in 2021 ook genadeloos langs weer komen. Hebben wij die keuze gemaakt voor 10 miljoen. Niet te hoog en niet te laag. Wij vonden die inschatting in ieder geval waar.

De voorzitter: De heer Wesseling was eerst.

De heer Besseling: Ja, nog een korte toelichting daarop. Uw vragen over: zijn dat nou politieke overwegingen of besluiten die ten grondslag liggen aan de omvang van zowel de teller als de noemer? Ik denk dat dat bij de teller minder het geval is. De inschatting van de risico's die je loopt, dat is een proces wat wij eigenlijk al jarenlang vrij uitgebreid ambtelijk via alle lijnen periodiek steeds uitvragen. De grote wijziging zit hem nu echt in corona, dat je zomaar van 19 naar 29 miljoen gaat is natuurlijk een hele bijzondere sprong. Maar dat heeft ook een bijzondere oorzaak, zal ik maar zeggen. De noemer over: wat versta je onder je weerstandsvermogen, dat is uiteindelijk echt een politiek

besluit. Waarbij de randvoorwaarde wel is bestemmingsreserves, die echt bestemd zijn, zet je ook vanuit een accountantsperspectief normaal gesproken niet onder je weerstandsvermogen. Wat u aangeeft van: hoe zit het nou met die enorme berg aan Eneco middelen die zijn ontvangen? Daar hebben we bij de kadernota twee reserves van gemaakt. Dividend compensatie en de agenda Dordt 2030. Wij zijn daar misschien wel, voorzichtig wil ik niet zeggen, maar in ieder geval die rekenen wij niet mee tot ons weerstandsvermogen. Omdat wij ook vanuit het prioriteringskader zeggen: daar hebben we uiteindelijk bestedingsdoelen voor. Dat is niet zomaar vrij besteedbaar vermogen. Op het moment dat je daar anders naar kijkt, ja, dan schiet je natuurlijk enorm omhoog met je weerstandsratio. Maar daarachter zit dan de gedachte: dat is een bedrag wat je ook vrij kan besteden. En daar heeft u als raad tot op heden ook bij de kadernota niet voor gekozen.

De voorzitter: Dan ga ik echt naar de heer Wisker. Of pardon, wil je nog?

De heer Wisker: Dank u wel, voorzitter. Mijn vraag gaat ook een beetje over risico's. We hebben in de eerste lijn gezien dat de regering enorm ruimhartig en zonder enige vorm van controle noodmaatregelen en steunpakketten heeft afgegeven. En in tweede lijn kwamen er al wat meer beperkingen bij en werd het vermogen van de partner meegenomen. In ieder geval niet meer risicoloos uitgedeeld. Daar heb ik twee vragen over. De eerste vraag is: is het aan het Dordtse ambtelijke apparaat om die ruimhartige leningen, want dat zijn het, proberen terug te halen? En de tweede vraag is: er zitten natuurlijk wat risico's aan, want er zijn inmiddels bedrijven omgevallen. Er zal blijken dat bedrijven er eigenlijk helemaal geen recht daar op hadden. En wordt ook dat een taak voor het Dordtse ambtelijk apparaat? En als dat niet teruggevorderd kan worden, is dat dan pech voor Dordrecht of voor het Rijk?

De voorzitter: De heer Wesseling.

De heer Besseling: Ja, ik denk een interessante vraag van de heer Wisker. Ik denk dat het goed is om onderscheid te maken tussen middelen die echt naar gemeenten gaan vanuit het Rijk en middelen die het Rijk zelf ter beschikking stelt, bijvoorbeeld via het UWV of andere uitvoeringsinstanties. Bijvoorbeeld de NOW regeling of de tegemoetkoming in de vaste lasten, dat zijn onderdelen die u noemt. Daar heeft een gemeente eigenlijk helemaal geen rol. Dat loopt rechtstreeks via Rijksorganisaties. De belangrijkste regeling waar gemeente in ons geval op afstand wel een rol heeft is de Tozo regeling voor zelfstandigen. Dat loopt via de sociale dienst. En daar is het inderdaad zo dat in die derde tranche er ook bijvoorbeeld een vermogenstoets zit. In de eerste tranche zat er helemaal geen toets. In de tweede tranche zat er een toets op het inkomen van de partner geloof ik. En nu in de komende tranche ook een vermogenstoets. Wat wij zien is dat het Rijk via gemeentes naar sociale diensten eigenlijk 100% een voorschot. En daarna uiteindelijk aan sociale diensten tot op heden ook laat om daar de verantwoording over te voeren. Als u het mij vraagt, kijk, 2020 is een verschrikkelijk bijzonder jaar financieel. Ook voor het Rijk en ook voor gemeenten. Ik denk dat de rechtmatigheidsvraag niet alleen bij gemeenten, maar ook bij het Rijk zal spelen. Kan je uiteindelijk met alle maatregelen die je in de hectiek of wat je echt nodig vind voor het land achteraf altijd voor 100% bepalen of het rechtmatig besteed is. Dat is

wel echt een vraag. Maar dat is niet alleen een vraag alleen voor Dordrecht of alleen voor gemeenten, dat is voor het hele Rijk. En dat is misschien wel aardig om bij deze BURAP nog even mee te geven. Deze BURAP in financiële zin lijkt niet zo spannend, is die volgens mij ook niet. Maar de vanzelfsprekendheid waarmee de afgelopen jaarrekeningen wij een goedkeurende accountantsverklaring hebben gekregen, en dat heb ik volgens mij al een keer gememoreerd in de auditcommissie, is voor 2020 echt wel anders. En dat zit volgens mij met name bij een sociale dienst, maar ook bij jeugdzorgaanbieders. Er is de afgelopen maanden rondom de zorg natuurlijk heel veel voorgeschoten, zonder dat er op de normale manier zorg is verleend. Nou, kan je dat allemaal rechtmatig verantwoorden, ik denk dat dat best een uitdaging is. Voor accountants, voor het Rijk, voor gemeenten. Maar dat is een grote algemene vraag die niet alleen voor Dordrecht relevant is.

De voorzitter: Nog andere opmerkingen of vragen over de BURAP? Ja, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, ik had nog een paar andere vragen en opmerkingen over de BURAP. Het valt mij op dat de informatie die wordt gegeven bij de verschillende afwijkingen vooral gaan over wat er wel of eventueel niet is gedaan en soms waarom. Vaak wegens corona, maar ook om andere redenen. Maar dat er eigenlijk niet iets bij wordt gezegd, om het maar eens even heel simpel te zeggen, of dat erg is of niet. Anders gezegd, want het is toch een soort tussenbalans waarop je het beleid wilt kunnen beoordelen. Eventueel als raad wil kunnen zeggen: er is alsnog bijsturing nodig. Het is een stukje verantwoording en het is van belang om die toekomst in te kijken. Wat betekent het voor de toekomst? Ik zou het heel erg belangrijk vinden als er ook indicaties worden gegeven in de toekomstige BURAP over de maatschappelijke effecten die optreden doordat bepaalde dingen niet gebeuren. Dus een beschouwing over of dat nou een probleem is of alleen een verschuiving of enzovoort. Dat is een opmerking. Tweede opmerking is dat ik, daar ga ik ook vragen over stellen, maar bij sommige punten de toelichting wel heel erg beperkt vind. Concreet voorbeeld, daar vind ik ook inhoudelijk iets van maar daar gaat het nu niet om. Er wordt gezegd op pagina 66: wegens de coronacrisis wordt circulair inkopen van twee naar een traject verminderd. Nou, ik heb niet onmiddellijk een beeld bij waarom corona nou zou moeten leiden tot minder circulaire inkopen. Los van het feit dat twee trajecten al heel erg weinig is. Dus met andere woorden: op sommige punten is denk ik echt meer informatie nodig, als het om die informatie kwaliteit gaat. Ik zal deze vragen uiteraard als artikel 40 vragen stellen. En tenslotte, nog even naar de Eneco middelen. Op pagina 8 staat: met de verkoop van Eneco zijn rentevoordelen behaalt die het wegvallen van het dividend ruimschoots compenseren. Nou is dat bij de kadernota ook aan de orde geweest in de vragen die wij daarover gesteld hebben. En de antwoorden die daar op gegeven zijn, a, kwam het beeld naar voren dat het niet zo zeer gaat om compensatie maar om het verschuiven. Dat we Eneco gelden gebruiken om bijvoorbeeld een aantal leningen om te zetten in goedkopere leningen of zelfs af te lossen en daarmee een aantal rente inkomsten niet hoeven te betalen. Maar daarmee is nog helemaal niet duidelijk gemaakt, in de kadernota in elk geval niet, hoe daarmee structureel het wegvallende dividend van 5-6 miljoen wordt steeds geroepen, structureel gecompenseerd wordt. Nu

staat er plotseling dat dat ruimschoots het geval is. Ik zou daar graag iets meer toelichting op willen hebben hoe dat dan in zijn werk gaat.

De voorzitter: Wie kan ik het woord geven? Cor.

De heer Van Vliet: Bedankt, voorzitter. Wat u zegt en constateert, dat klopt eigenlijk ook. In de kadernota was het nog een inschatting. En er zijn ook veel vragen van uw kant, ja sorry, over het rentevoordeel wat we gingen sluiten. Dat waren inschattingen, daar heeft u ook veel vragen over gesteld. Die hebben we hopelijk naar tevredenheid althans volledig beantwoord, naar tevredenheid van uw kant geen andere keuze. Dat is het eerste moment geweest. In de BURAP is eigenlijk vrij weinig nieuws te melden. En uw vragen, die worden beantwoord in de begroting. Want die voornemens, die zijn we op het moment aan het omzetten in handelingen, in daden en in transacties. Dat loopt volop. En de conclusie is nog steeds dezelfde, alleen dat zullen we in de begroting volledig gaan opschrijven. En tot die tijd kan ik er ook nog niet meer over zeggen en concreter over worden. Maar die duiding, die zit in de begroting. En de verwachtingen die hier geschetst worden, die zijn nog steeds in lijn met wat er ook gebeurt momenteel. Maar u moet nog even geduld hebben om deze goede vragen ook echt tot hopelijk een bevredigend antwoord te laten komen. Daar is even tijd voor nodig, dus dat volgt.

De heer Van der Meer: Ik wacht dat met spanning af. Ik was alleen verbaasd over het verschil in toonzetting tussen de kadernota en wat er nu in de BURAP staat.

De voorzitter: De heer Wesseling, misschien over dat eerste punt nog.

De heer Besseling: Ja, misschien op het eerste punt nog iets. En wellicht kan mijn collega Hagoort daar nog iets op aanvullen. We nemen goede notie van het punt wat u maakt, dat er op een aantal punten dat u behoefte heeft aan iets meer duiding over, los van de constatering hoe erg is dit nu of wat voor effecten geven dat nu, wat voor maatschappelijke effecten sommige afwijkingen geven is soms een makkelijkere vraag dan dat het antwoord gegeven is. Natuurlijk, dat hangt een beetje af van het onderwerp. Wij nemen hem zeker mee. Tegelijkertijd wat ik u ook wil meegeven als raad is juist een inhoudelijke bespreking van een bestuursrapportage in een gemeenteraad kan voor dit soort onderwerpen natuurlijk ook relevant zijn. Ik geloof dat de commissie bestuur en middelen gezegd heeft van: gezien deze bestuursrapportage zou dit best een hamerstuk kunnen zijn. Vanuit financiën zou ik zeggen: dat vind ik niet zo'n heel gekke. Maar vanuit politieke overwegingen zou je op inhoud natuurlijk best kunnen zeggen: we zien een aantal afwijkingen, daar willen we best even met elkaar het debat over voeren. Maar dan moet je niet besluiten tot een hamerstuk, dan moet je besluiten tot een bespreekstuk in de raad. Dat kan natuurlijk ook. Niet dat ik daar nu voor pleit, maar dat is wel een afweging die goed is om te maken. Maar we nemen zeker motie van uw eerste punt. Kijk, bij sommige afwijkingen, zeker als daar al zaken liggen die niet heel veel moeite kosten, iets meer duiding op: wat is nou het effect van zo'n afwijking?

De voorzitter: Heel goed. De heer Van der Meer nog.

De heer Van der Meer: Nou ja, nog even over de vragen van bespreken of niet. Ik heb begrepen dat in de commissie bestuur en middelen dus inderdaad besloten is om het als hamerstuk naar de raad te sturen. Dat kunnen wij hier niet terugdraaien denk ik. Maar ik ben blij dat in elk geval de punten worden meegenomen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dan kunnen we dit punt afsluiten denk ik. We hebben al gememoreerd dat het een hamerstuk is, dat is gisteren besloten. Meneer Van den Berg. Of mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Maakt mij helemaal niks uit. Kan ik een concreet punt hier vragen. Het is niet zo zeer politiek inhoudelijk als wel een soort toelichting, omdat het stuk nu verder niet terugkomt en wij op een aantal dingen die wij willen opmerken, we komen er bij andere beleidsvelden op terug. Maar over de afwijkingen in de investeringskredieten. Ik weet niet meer op welke pagina, maar daar worden er 11 afwijkingen worden opgenoemd. En voor ons is het gewoon een punt om te weten, daar staat onder andere bij punt 5: leidingen Sportboulevard moeten vervangen worden. Nou is er onlangs door de raad een enorm bedrag aan onderhoud bestemd voor de Sportboulevard. Hoe komt dat, ik weet niet of jullie daar toelichting op kunnen geven, gewoon technisch waarom dat nu in die boeken zo staat. Waarom komt dit nu nog apart en waarom was dat niet ondergebracht in het grote bedrag wat wij toen ter beschikking hebben gesteld?

De heer Besseling: Mevrouw Van den Berg, ik kan dat antwoord niet geven. En ik had ook eigenlijk graag dat dit als mooie technische vraag binnen zou komen bij ons. Dan kan ik hem echt op de juiste plek neerleggen en van een heel goed antwoord voorzien. Dat is de route die wij even lopen met elkaar.

Mevrouw Van den Berg: Prima, doe ik.

De voorzitter: Goede vraag. Zo goed dat het antwoord niet gelijk gegeven kan worden. Nee, maar ik ben ook wel benieuwd, ik vind het ook wel boeiend. Anderen nog? Dan kunnen we denk ik door naar het volgende agendapunt.

4. Regie op bezuinigingen

De voorzitter: Regie op bezuinigingen. En ik heb gehoord dat Cor van Vliet hier een soort inleiding wilt en kan geven. Dus aan jou het woord, Cor.

De heer Van Vliet: Dank, voorzitter. Ja, we zijn hier wat sneller teruggekomen met wat meer werd als eerder gedacht. En dat is dankzij uw besluitvorming bij de kadernota, motie m10 specifiek. Dat besluit 14 juli en vandaag is heel erg kort, als je kijkt naar hoeveel dagen zijn er praktisch gewerkt. Want ik ben eerst een paar dagen bijgekomen van alles wat er is gebeurd en vervolgens zat je eigenlijk heel snel in het reces. En het reces is zo kort voorbij dat er nog weinig bestuurlijk is vergaderd. Toch hebben we wel gemeend om al een stuk te moeten neerleggen, omdat dit eigenlijk het moment is dat we nog even met u van gedachten kunnen wisselen over van: zitten we nu op het goede spoor? Gaan we nu een kant op die past bij de motie? Of is dat helemaal niet zo, dan

kunnen we dat nu nog afwegen voordat we echte besluitvorming gaan brengen richting het college. Dan kunnen we daar nog wat op bijsturen. In de memo ziet u eigenlijk twee lijnen die we bij elkaar hebben gebracht. Eind juni is er in de commissie bestuur en middelen een bespreking geweest over de bezuinigingen, op basis van het stuk wat de heer Wesseling heeft geschreven. En toen is in die commissie gezegd van: dit is nog wat een te hoog abstractieniveau. We hebben meer inzicht nodig om het gesprek over bezuinigingen en ombuigingen goed te kunnen voeren. Dat inzicht is toegezegd. Het eerste element van wat er nu op tafel ligt, dat is een eerste uitwerking van hoe dat inzicht wat dieper zou kunnen gaan. En de vraag daar is eigenlijk heel concreet van: is dit nou het stuk wat meer inzicht geeft of helpt dit helemaal niet in dat gesprek? Daar ontvangen we graag uw commentaar op. Want dan kunnen we dat, als we het echt gaan doen, want dit is een voorbeeld van hoe we het zouden kunnen doen, dan kunnen we dat nog meewegen en verder brengen. Daar heb ik al wat commentaar over gehad ook van de heer Oostenrijk via de mail. Een van zijn suggesties was van: als er hele grote fluctuaties zitten in het bedrag, dan zie ik dat nu niet echt goed toegelicht. Ik dacht: dat is eigenlijk best een goede gedachte, dat is een kleine moeite om dat erbij te zetten. Dat kunnen we doen in de volgende uitwerking. Dus dat is een heel concrete vraag van: is dat een uitwerking die gaat helpen in het verdere proces? En het tweede element is dat we ook toch al een hele snelle schets hebben gegeven van hoe we uitvoering kunnen geven aan die motie m10. Allereerst dus met een stuk wat het college kan opleveren van duiding, over hoe groot zou die bezuiniging nou moeten zijn en waar zouden we die kunnen zoeken? Die duiding zou het college kunnen leveren op basis van dat stuk wat we gaan verdiepen. Dat is de eerste stap van: daar willen we richting oktober al vorm aan geven, dan kunt u dat bespreken. Dan kan het college het huiswerk gaan doen. En dan is de tweede stap, op basis van het huiswerk zou u als raad in 2021, voor de kamernota wat u heeft gevraagd, daar echt een debat over kunnen voeren en besluit over kunnen nemen. Dat is in een korte ruwe schets de gedachte die we nu hebben. Die leggen we gewoon hier even op tafel neer van: wat roept dat op voor gevoelens? Is dat een spoor waar het college goed aan doet? Zijn er nog elementen die erbij zouden kunnen, zijn er dingen die er af kunnen, wat natuurlijk ook wel fijn is om te horen, want dat scheelt werk. Gewoon daar eigenlijk even uw reflectie op. Dan kunnen we dat meewegen in wat we echt gaan doen. Dat is natuurlijk altijd aan het college of ze dat ook volledig doen of deels, maar dat is gewoon, uw mening kunt u op dit moment geven. Nu kunnen we echt nog sturen in het proces. Als we als auditcommissie hadden gewacht, dan had u kennis kunnen nemen van wat het was geworden. Omdat uw tijdspad zeker in die motie m10 is ook best wel straf. Je kan niet wachten tot november om voor de kadernota dan concreet te worden. Dus daarom die keuze om dat nu al neer te leggen. Dus ik ben heel benieuwd of u daar nog reflecties op heeft. Nou, die worden gelukkig opgenomen, dus ik hoef niet heel hard mee te schrijven. Maar dan kunnen we dat meewegen.

De voorzitter: Meneer Wisker.

De heer Wisker: Ja, ik wil er wel iets over zeggen. Die uitwerking, dat is wat mij betreft prima. Het is nog een bultwerk als je je daar echt in wilt verdiepen, daar gaat het niet om. Maar ik heb begrepen dat dan in februari ongeveer we het totale beeld krijgen.

Want nu heeft u dat op een item uitgewerkt. En ook ik snap dat het aardig wat werk is voor de ambtelijke organisatie om dat te gaan doen. Maar dan denk ik wel dat het zinnig is dat we dat inderdaad voor april hebben.

De heer Van Vliet: Ja, ik hoop dat het stuk dat u als voorbeeld heeft gezien, dat zou er in oktober al voor de totale begroting moeten liggen. Dus dat heb ik dan niet goed voor liggen. Wat is de uitwerking die verdiept is van: wat zit er nu in de begroting en wat doen we nu eigenlijk precies met al ons geld? Dat zou er in oktober al moeten liggen, want ja, dat heeft u juist nodig, dat was uw oproep, omdat gesprek te kunnen voeren van: waar willen we dat we gaan zoeken. Daar kan het college dat uitwerken in november-december, dus dat is echt een strak tijdspad. Dan kan het terugkomen en dan zou u in het voorjaar daadwerkelijk besluiten kunnen nemen over die informatie. Zodat die verwerkt kunnen worden in de kadernota. Dus dat informatie element staat al gepland voor over een goede maand.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel. Bedankt voor de aanzet. Ik denk dat het heel goed is om input te leveren op basis van een heldere discussie over bezuinigingen kan worden gevoerd. En natuurlijk hoort daar informatie over: hoe makkelijk is het technisch en juridisch, om het maar even zo te zeggen, aan verschillende posten te sleutelen. Dus dat heeft absoluut mijn ondersteuning dat die informatie nodig is. Daarnaast, ik heb het bij het vorige punt eigenlijk ook gezegd, is het natuurlijk ook van belang om enig inzicht te hebben in hoe erg het is om aan bepaalde posten wel of niet te sleutelen. Afgezien van de vraag of dat juridisch kan of niet. Voorbeeldje, in dit voorbeeld staat bij internationale betrekkingen heet dat geloof ik beïnvloedbaar. Dat is als enige ongeclausuleerd beïnvloedbaar. Misschien vinden we dat helemaal niet erg om zo'n post te schrappen, bij wijze van spreken. Maar het zou ook kunnen dat we daar heel erg veel belang aan hechten. Daar wordt nu helemaal geen duiding van gegeven. En ik denk dat het op zichzelf goed zou zijn, niet in de zin van dat er al meteen keuzes gemaakt worden, maar dat wel aan de raad wordt meegegeven welke problemen, en dan heb ik het dus over maatschappelijke vraagstukken. Welke maatschappelijke problemen zouden daar mee van doen kunnen hebben. Dat is nodig lijkt mij om een goede regie op de bezuinigingen te hebben. Dat gaat niet alleen over de techniek. Ten tweede denk ik dat inderdaad de motie ook vraagt om concrete bezuinigingsrichtingen. Niet alleen over: wat is technisch mogelijk om te bezuinigen? Maar ook, al is het opnieuw niet voor besluitvorming op dit moment, maar wel om de gedachte te bepalen: wat zijn in de ogen van het college nou richtingen van bezuiniging waarin je zou kunnen denken? Dan een feitelijk vraagje. Het lijkt of op sommige posten al bezuinigingen zijn ingeboekt. Tenminste, de bedragen voor de inkopen heet dat geloof ik van de griffie gaan omlaag. En voor de kosten van dienstverlening, publieke dienstverlening, gaan nogal fors omlaag in de loop van de jaren. Is dat een al ingeboekte bezuiniging of is daar een andere verklaring voor?

De voorzitter: De heer Wisker, ter interruptie.

De heer Wisker: Frans, ik denk dat je op dit moment bezig bent met politieke keuzes. Daar zitten we hier niet voor. Waar het nu even om gaat is de methodiek die we krijgen aangereikt, is die voldoende voor ons om die politieke keuzes te maken.

De heer Van der Meer: Maar ik wil gewoon even weten wat die getallen. Als dat al genomen besluiten zijn of dat dat anticipatie voor nieuwe bezuiniging is. Dat is mijn vraag, we hoeven daar nu geen beslissing over te nemen.

De voorzitter: Ik hoor volgens mij zeggen dat hij vroeg om duiding, toch?

De heer Van Vliet: Ik wil eigenlijk proberen beide reacties in een te pakken. Dit is gewoon een feitelijke beschrijving van wat er in uw huidige begroting zit.

De heer Van der Meer: Oké, dus dat zijn besluiten die al genomen zijn.

De heer Van Vliet: Ja, dus uw punt is eigenlijk hetzelfde punt als de heer Oostenrijk via de mail maakte. Hij zegt: ik zie het budget dalen bij dienstverlening. Ik heb even niet scherp waarom dat zo is. Ik weet deze toevallig, onder andere het budget van de Dordt pas staat op dat product. De Dordt pas heeft u van financiën voorzien de eerste twee jaar. Het derde en het vierde jaar niet, ik weet niet of die getallen kloppen, maar dat is de daling die u daar ziet. Dat kunnen wij gewoon daaronder schrijven dat dat zo is, want dan had u het geweten, dan had u de vraag niet hoeven stellen. Dus die gaan we proberen mee te nemen. En het tweede element van wat u aandraagt. Dit is inderdaad de beschrijving van de wettelijke aard van het product plus de beïnvloedbaarheid volgens een bepaalde definitie. Dat is nog niet wat u vraagt. En dat zou ook raar zijn als dat nu voor zou liggen, want dan zou dat ambtelijk geadviseerd worden. En dat is totaal niet ons terrein. Dat is de volgende stap. Deze uitwerking gaan we dan vermenigvuldigen in twaalf keer. En dan is het aan het college, om als dat naar u toekomt dan die uitwerking naar u te laten komen, plus wat u nu nog mist. Ja, dit product zou ik wel op bezuinigen en dat product niet. Ik weet niet in welke vorm het college dat gaat doen, want daar moet nog over gesproken gaan worden in de conferenties die nu volgen. Maar die duiding, die komt erbij als het stuk formeel naar u toe komt. Maar dan is het dus deze specificatie waarop u dat dan moet beoordelen. En is dat dan het stuk waarop u dat kan, of denkt u: nee, het stuk helpt dan echt niet. Als het college zegt: ik vind het een goed idee om de internationale samenwerking weg te bezuinigen. Dan moet u daar wat van vinden. En helpt deze informatie dan om dat oordeel te vellen of juist niet? Het moet helpen, als het niet helpt dan hoor ik graag betere suggesties.

De voorzitter: De heer Wesseling nog even.

De heer Wesseling: Ja, misschien nog met een korte aanvulling op de heer Van Vliet. Wat nog zou kunnen helpen in de duiding die u uiteindelijk politiek moet maken. Want er zullen meerdere programma's komen. Is wat het effect zou zijn als een gemeentelijke subsidie bijvoorbeeld, als we die zouden stoppen. Om het heel concreet te maken, het stoppen van een subsidie aan een buitenzwembad zal betekenen dat het zwembad gewoon sluit. Want de gemeentelijke bijdrage is zo'n groot deel van de begroting dat ze

dat niet anders kunnen opvangen. Dat kan ook voor een culturele voorziening zo gelden. Nou, ik denk dat we dat nog kunnen duiden ambtelijk. De vraag daarna hoe erg het is dat een zwembad sluit, daar wordt het wel heel erg politiek. en daar zal de ene partij wellicht anders over denken dan de andere. Ik denk dat we daar ambtelijk in ieder geval niet heel veel woorden aan durven vuil maken.

De heer Van der Meer: Nee, dat is terecht lijkt mij. Maar het gaat dus inderdaad om dat stapje van: als we dit schrappen, dan betekent dit het sluiten van het zwembad.

De voorzitter: Oké, ik zag de heer Van der Net ook.

De heer Van der Net: Ja, want we zitten hier om feedback te geven volgens mij op dit stuk. Als ik dit zo zie, volgens mij dat zijn de bedragen die er rondgaan en daar kunnen we wat mee. Zo simpel is het, neem ik aan. En goed, dan was het mij al duidelijk dat met name natuurlijk wel onze gemeenschap alle regelingen natuurlijk aardig wat geld weghalen. Ja, maar zo simpel is het wel. Kijk, ik kan zeggen van: nou, daar begint die weer. Maar daar zit wel het grootste probleem en daar zit het meeste geld. Dus dat maakt het voor mij dit ook wel overzichtelijker. Maar toch, voorzitter, een stukje feedback. Ik vind inderdaad dat dan de kopjes, die dekken niet de lading. Ik denk dat wij meer informatie moeten hebben over wat er als leefbare wijken wordt weg geboekt bijvoorbeeld. Wat dat nou echt is. Want we kunnen moeilijk gaan roepen dadelijk van: doe die post nou helemaal weg. Als je niet weet wat het is, dat is geen ... Dat vind ik nog niet altijd even helder om echt een zorgvuldige keuze te moeten maken.

De voorzitter: Nog anderen?

De heer Van Vliet: Mag ik daar een tegen vraag over stellen. Want ik hoor wat u zegt aan een kant. Ik begrijp ook, we kunnen altijd meer opschrijven. De vraag is alleen waar je stopt. En wij zijn nu hier gestopt en u zegt: dat vind ik eigenlijk net een beetje weinig. Wij hebben natuurlijk ook last van een kennisvoorsprong, dus dat is altijd ingewikkeld in zo'n gesprek. Als ik dit voorbeeld pak, dan zie ik dat we daar dus voor anderhalf miljoen mensen hebben rondlopen. Dat zijn gewoon wij, alleen dan de mensen die in de leefbare wijken werken. Dus dat zouden we nog iets meer kunnen duiden van: welke mensen zijn dat dan. Daar zit inkoop in voor het budget, twee ton en een ton. Nou, dat is drie ton. We kunnen het twee keer zo lang maken, dat is een beetje de zoektocht. Is dit echt tekort, moeten we bijvoorbeeld ...

De heer Van der Net: Ik zal u een voorbeeld geven waarom dit dan op die manier verduidelijkt. U stelt van: leefbare wijken, dat zijn bijna alleen maar personele kosten van wijkmanagers die daar lopen. Nee, oké, even gechargeerd. Laat het nou even hypothetisch zo zijn. Dan kan ik zeggen van: dan is er dus maar een keuze die je kan maken, minder wijkmanagers. Als ik daar op moet bezuinigen. En dat bedoel ik.

De voorzitter: Meneer Van Vliet.

De heer Van der Net: Het zou ook bijvoorbeeld voor activiteiten kunnen zijn, waar je makkelijker met een kaasschaaf wat af kunt halen.

De voorzitter: Meneer Van Vliet.

De heer Van Vliet: Deze cijfers zeggen dat dat dus relatief meevalt. Want je ziet eigenlijk twee ton in de hoek die u zegt. En als je dus hier wilt bezuinigen, dan weet je dat je aan het personeel gaat sleutelen. Dat is wat deze informatie hier oplevert. Dus het college kan met deze duiding straks zeggen: wij vinden het een goed idee om leefbare wijken te halveren. Dan gaan we dat natuurlijk het proces mee in met zo'n gedachte. Dan weet je dat er bezuinigd zou moeten worden op personeel en dat er heel weinig handgeld overblijft. Dan weet je nog niet precies wat er echt gaat gebeuren, maar dit is natuurlijk ook de start van het proces dit. Dus als het college dat gaat voorstellen, dan zult u deze vragen zeker gaan stellen. Maar de vraag is: moeten we dat op voorhand allemaal toevoegen aan deze documenten? Dat is een beetje het evenwicht wat je zoekt.

De voorzitter: De heer Polat.

De heer Polat: Voorzitter, er is ook gezegd van: oorzaak gevolg. Dus we gaan gewoon kijken welke kosten als het geschrapt gaat worden, wat de maatschappelijke effecten zouden zijn. Dus dan weet je op voorhand van: als je de helft van de wijkmanagers zou gaan bezuinigen, wat dat voor effect zou kunnen hebben voor de leefbaarheid in de stad. Dan weet je op voorhand van wat er ongeveer kan spelen. En dat wil ik natuurlijk wel gewoon zien.

De voorzitter: Goed, wat ook misschien wel werkt is om gewoon iemand te laten lezen die er helemaal niks mee te maken heeft, of minimaal. Want dit is wel een logische vraag op zich. Maar goed, waar stop je, dat is denk ik sowieso, daar ben ik zelf wel benieuwd naar. Is dit nou veel werk voor jullie om dit twaalf keer te maken?

De heer Van Vliet: Dat kan ik best wel duidelijk beantwoorden denk ik. Want wat u nu weet is eigenlijk de eerste pagina. Als u in de begroting kijkt, dan is het linker tabelletje, mevrouw Kruger heeft altijd wat opmerkingen over, de bijlage heet de productbegroting. Dat zijn deze getallen en dat is het. In diezelfde begroting vindt u ook de rechterkant van die tabel, dat zijn de draaitabelletjes. Die zijn dan niet in de vorm van een tabel weergegeven, maar in een diagram. Dan zie je hoe de kostensoorten verdeeld zijn over het programma. Die twee elementen heeft u nu feitelijk tot uw beschikking. Maar meer weet u ook niet. Dus vanuit dat perspectief snapten wij ook wel heel goed de vraag. Als je echt moet gaan bezuinigen, is dat nog te weinig. Wat we er nog aan toevoegen is alles wat er achter zit. Dus allereerst een combinatie van die twee tabellen, ja, dat is techniek dus dat is geen werk. Maar die toelichting, die moeten we gewoon per product gaan ophalen bij de mensen die van dat product zijn. Dus dat is organisatorisch wordt dat wel even een proces de komende maand. En we moeten aan de voorkant gaan we die mensen dus een vraag stellen, want ik weet dat ook niet, en die vraag duiden we een keer en dan krijgen we wat terug. Dus als we die op het goede niveau duiden, dan krijgen we ook terug wat u wilt. Als we heel veel meer moeten doen, dan moeten we in het hele proces ook meer investeren om dat er uit te krijgen. Want dat is echt het werk van tientallen mensen die echt iets gaan zeggen over het product waar ze dagelijks mee bezig zijn. Dat ligt niet in een systeem vast, dat gaan we echt letterlijk nu uitvragen.

De voorzitter: De heer Wisker.

De heer Wisker: Ja, ik was nou juist in tegenstelling tot de heer Van der Net zo blij dat u al die posten op leefbare wijken, dat wordt er keurig in blaadje 1, 2, 3, 4 uitgewerkt. Op dit product staan de budgetten waarmee wordt gewerkt aan leefbare wijken. Het betreft niet de onderhoudsbudgetten, maar naast het personeel bijvoorbeeld het budget voor wijkwensen. Dus daarmee voldoet u wat mij betreft aan de informatie die ik nodig heb.

De voorzitter: Oké. Nog anderen? De heer Wesseling.

De heer Wesseling: Als, nou ja, de inhoudelijke discussie langzaam een beetje tot een einde loopt, dan wil ik nog wel een ding meegeven rondom een heel bezuinigingsproces. Enigszins persoonlijk zal ik tegelijkertijd toegeven. Maar ook vandaag zie je weer dat verschillende economen, en eigenlijk ook het Rijk zegt: bezuinigen is op dit moment echt het slechtste wat je kan doen. Ga vooral investeren, anti cyclus investeren. Nu bezuinigen in deze periode of lasten verhogen, daar wil het huidige kabinet in ieder geval niet aan. Tegelijkertijd zegt het huidige kabinet: er zijn straks in maart verkiezingen, dus tot op heden gaan wij erover en daarna zijn het weer anderen. Wat ik bijzonder zuur zou vinden en me eigenlijk ook bijna niet kan voorstellen, is dat een nieuw kabinet heel andere standpunten heeft. En als het die zelfde standpunten heeft, dat ze dat wel voor hun uitgaven zo zullen zien, en tegelijkertijd richting gemeenten zullen blijven zeggen: het is niet anders, jullie moeten vooral allemaal wel bezuinigen. Dus bibliotheken of zwembaden of wijkmanagers of noem maar op. Want je hebt het vaak over dat soort zaken. Dus persoonlijk vind ik het soms een beetje lastig hoeveel energie je niet alleen inzet op heel veel informatie opleveren, maar ook in uw gedachte kom je nou in een bezuiniging mindset vanaf 2022, want daar hebben we het steeds over. 2021 is eigenlijk nog niet nodig. Waarop zo veel onzekerheden zitten. Niet alleen vanuit een nieuw kabinet, maar dat staat ook beschreven in de bestuursrapportage. De algemene uitkering krijgt een hele forse herijking, die echt wel effecten zal hebben op wat je als gemeente wat je belangrijke inkomstenbron structureel gaat doen. Daar krijgen gemeenten geloof ik in september echt de informatie over hoe dat eruit gaat zien vanaf 2022. Dus dat zit een beetje op twee sporen. We zitten op dit moment op een grote onzekerheid over hoe het financieel er uit gaat zien voor de gemeente vanaf 2022. En tegelijkertijd, de andere gedachte die ik net verwoordde. Het voelt wel heel gek en zuur en misschien wel, onmogelijk is een groot woord, maar dat de lokale overheden opnieuw zo fors zouden moeten bezuinigen in een recessie als deze.

De heer Van der Net: Voorzitter, deze kant

De voorzitter: De heer Van der Net.

De heer Van der Net: Ja, ik hoor de controller een mooi betoog houden en ik kan hem op dat punt wel volgen. Maar wij moeten een sluitende begroting natuurlijk inleveren. Dus dat maakt het betoog natuurlijk toch wat minder beïnvloedbaar denk ik, toch?

De heer Besseling: Voorzitter, wat je ziet, het is natuurlijk een beetje gek dat ik als stadscontroller een betoog hou om geen sluitende begroting in te leveren. Dat zal ik ook

niet doen. Tegelijkertijd is het wel opvallend dat het Rijk eigenlijk heeft gezegd: dit is toch wel een heel bijzondere situatie. Provincies, kunnen jullie je als toezichthouder van gemeenten met onze instemming niet tijdelijk een wat anders toezichtregime invoeren? Want wij zitten er eigenlijk ook niet op te wachten dat er straks honderden gemeenten onder preventief toezicht komen en dat wij uiteindelijk via provincie en Rijk, nou ja, dan aan het stuur moeten gaan staan van wat gemeenten moeten besluiten.

De heer Van der Net: Voorzitter, dan zijn er maar twee mogelijkheden toch? Wat u stelt. Het blijft toch altijd natuurlijk een keuze van wat je doet. Of je gaat inderdaad kijken van, je gaat onder je risicoprofiel. Of je gaat wat dat betreft je begroting, je moet als je hem niet sluitend maakt, iets meer eroverheen. Dan krijg je een discussie van: hoeveel procent mag je er dan overheen? Ik vind dat politiek gezien vind ik dat wel moeilijke discussies dan.

De voorzitter: De heer Polat.

De heer Polat: Ik wil niet in de discussie gaan over bezuinigen of niet. Maar de informatie die wij hebben gekregen, dat is natuurlijk wel een goede indicatie om in ieder geval een beeld te hebben van: als wij zouden moeten gaan bezuinigen, op welke posten zouden we dat kunnen gaan doen? En ik denk dat dat een goede aanzet is als eerste stap om dat gewoon verder uit te werken voor alle andere programma onderdelen. Dat we daar gewoon een beeld kunnen hebben van hoe en wat. En als het nodig is, dan doen we dat. En zo niet, dan doen we het niet. Simpel.

De voorzitter: De heer Van der Net, aanvullend.

De heer Van der Net: Nou ja, ik vind het best wel belangrijk om te stellen dat wij natuurlijk, wij moeten dadelijk een besluit nemen natuurlijk wat best wel ingrijpend is. Dus dan is de vraag natuurlijk om meer informatie een natuurlijke. Want als ik dadelijk ja of nee moet zeggen tegen een besluit wat uiteindelijk misschien niet goed gefundeerd is geweest, dan heb ik een verkeerd besluit genomen. En dat doe ik liever niet. Goed, ik geef het wel mee. Ik denk, dit is denk ik net niet voldoende. Je moet toch zoeken, en ik weet niet hoe de rest van de commissie erover denkt of dat je nog meer moet hebben om daar uiteindelijk keuzes in te gaan maken. Ja, dat kan een keuze zijn, mevrouw Koene, maar dan moet je naar de provincie. En als de provincie zegt van: nou ja, je begroting hoeft niet sluitend te zijn, nou ja, dan kijken we weer verder natuurlijk. Maar ik zie het niet gebeuren, eerlijk gezegd.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Misschien als laatste opmerking aanvullend. Het was niet mijn bedoeling om te zeggen: dit proces moeten we niet lopen. Want het is heel waardevol om informatie te hebben over: waar zou je nou kunnen bezuinigen en wat zijn de effecten? Dus dat moeten we gewoon doen met zijn allen. Het was iets meer macro persoonlijke verkenning over hoe ik kijk naar de politiek in Nederland op het moment.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ik wou zeggen dat het een mooi betoog is van de heer Wesseling en ik ben blij dat die het houdt. Ik ben blij dat die er zo in zit. Tegelijkertijd is het inderdaad een politieke keuze of je wel of niet het risico neemt om een niet sluitende begroting te maken en dat soort dingen. Daar moeten we het over hebben. Als we willen kiezen voor bezuiniging, dan moeten we goede informatie hebben, dat is ook duidelijk. Maar de andere kant is natuurlijk onderstrepen van het pleidooi van de VNG en vele gemeentes richting Rijk om meer oog te hebben voor de uitdagingen waar gemeentes voor staan.

De voorzitter: Oké. Dan kunnen we denk ik dit punt afsluiten. Ik zie dat de heer Bakker nog een soort ordevoorstel hier heeft neergezet.

De heer Bakker: Ja, ik had even, dat is misschien een hele concrete vraag. Maar er komt dus de RIB aan voor oktober. En daar had ik dus in gedachte om die commissie bestuur en middelen van 29 oktober te gebruiken om dat te bespreken. Omdat die commissie zou normaal gesproken staat dat voor de begroting gereserveerd. Nou ja, dat is vorig jaar gebleken dat dat eigenlijk weinig toegevoegde waarde heeft. Dan zou ik zeggen: gebruik dat voor deze bezuinigingsvoorstellen.

De voorzitter: Ja, dank voor deze toelichting. Het lijkt mij, het sluit denk ik een op een aan op de begroting dit ook, zeg maar. Dus het lijkt mij een hele goede suggestie. Maar goed, het duurt nog even, eind oktober. Maar ik denk wat mij betreft kan je dat zo doen. Of er moet nog iemand tegen zijn of een ander idee bij hebben. Even kijken. Dan kunnen we dit punt denk ik afsluiten.

5. Voorbereiden vergadering 14 oktober 2020

De voorzitter: Dan gaan we door naar voorbereiden voor de volgende vergadering, 14 oktober. Voor 14 oktober is vanuit vastgoed aandacht gevraagd voor het fonds bovenwijkse voorzieningen. Dus bovenwijkse voorzieningen, dan wilt vastgoed langskomen hier ook. Dan willen ze iemand sturen hier om te presenteren. En dan nota reserve ook vanuit Cor.

De heer Besseling: Ja, voorzitter. Volgens planning staan er twee nota's in Q4 op de rit. En dat is zowel de nota risicobeheersing en weerstandsvermogen. En inderdaad de nota reserves en voorzieningen. En wij zitten een klein beetje met het dilemma, 1, of het zinvol is om beide trajecten tegelijkertijd op te gaan starten. Dat vraagt ambtelijk behoorlijk wat werk. En tegelijkertijd om meerdere herzieningen tegelijkertijd in de lucht te houden, dat is eigenlijk ook de wedervraag, of het niet verstandig is om iets te temporiseren. En bijvoorbeeld een van de twee genoemde nota's inderdaad vooral in Q4 voor het voetlicht te brengen. En die andere over de jaargrens heen te tillen, ook in de wetenschap dat er nog twee nota's in de maak zijn, onderweg zijn. Nota lokale heffingen en nota onderhoud kapitaalgoederen. Die trouwens wel iets vertraging oploopt. Dat heeft een andere oorzaak. Maar er zit wat verdikking in. Dus ik wil eigenlijk ook de vraag inderdaad neerleggen. In mijn optiek heeft de nota reserves en voorzieningen, gelet op de wens van de accountant of het advies van de accountant, heeft meer urgentie dan de nota risicomanagement.

De voorzitter: Meneer Van der Meer moet nog even wachten. Nee hoor, grapje. Maar ik weet niet, wat mij betreft goed om dat zo te doen. Want ja, jullie zijn ook druk met het vorige punt om al die informatie op te halen. Dat zal ook werk kosten voor de afdeling. Dus akkoord, ja. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Die volgorde lijkt mij ook een zekere logica te hebben. Dus daar kan ik mee leven. Ik zal mijn geduld beproeven.

De voorzitter: En 14 oktober dan is de begroting ook klaar, dus dan kunnen we daar ook naar kijken. En ja, er staat ook als optie om dit plan al te bespreken.

De heer Bakker: Ja, ik heb nog geen contact gehad met de accountant. Maar die heeft meestal ook in die periode zijn concept auditplan. Dus misschien wilt die dat ook toelichten.

De heer Hagoort: Voorzitter, als ik mag. De eerstvolgende Auditcommissie zal dan in eerste instantie een proces aanpak rondom die nota reserves en voorzieningen voorliggen. Dat is het startpunt, zodat we het in ieder geval met elkaar kunnen bespreken of dat een aanpak is die gedragen wordt.

De voorzitter: Oké. En dan is er nog een laatste opmerking dat de vergadering van 2 december samenvalt met een themabijeenkomst. Dus de griffie stelt voor om die te verplaatsen naar 10 december, voorafgaand aan bestuur en middelen. Maar daar kunnen we misschien ook volgende week naar kijken. Ik heb daar zelf nooit zo, ik vind dat nooit zo fijn op dit uur, maar goed. Dan kunnen we het daar ook volgende keer over hebben of moet dat nu al?

De heer Bakker: We kunnen bij de commissie van 14 oktober natuurlijk bepalen wat we doen in december.

De voorzitter: Oké, maar goed. Dan weet je nu al mijn voorkeur. Als je iets anders kan vinden, niet om 7 uur. Mevrouw Koene wordt er ook niet blij van.

Mevrouw Koene: Nee, voorzitter. Ik word sowieso niet blij van thema avonden. Dus ik heb liever auditcommissie.

De voorzitter: Oké, dat is wel een compliment denk ik. Precies, mooi.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan ga ik door naar de rondvraag. Iemand iets voor de rondvraag? Niemand? Dan sluit ik bij deze de vergadering.